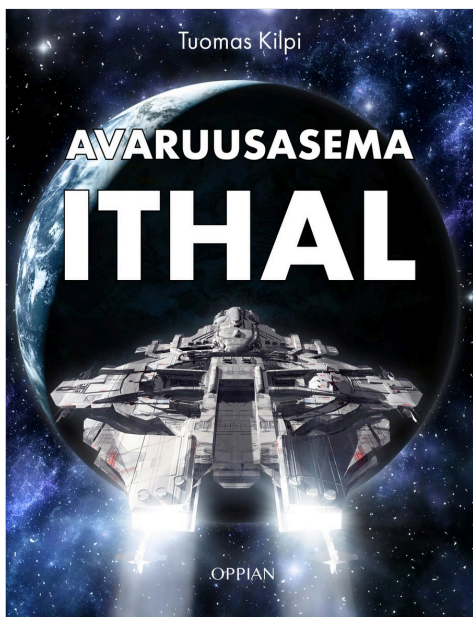

Tehtäviä selkokirjaan

Avaruusasema Ithal

Tuomas Kilpi

Sisällys

Kysymyksiä kirjasta	2
Sanastoa	7
Oikein vai väärin?	8
Tapahtumat järjestykseen	9
Kuka sanoi?	9
Sanaristikko	10
Keskustelu- ja kirjoitustehtäviä	11
Tiedonhakutehtäviä	14

Nämä tehtävät on tarkoitettu tukemaan selkokirjan käyttöä opetuksessa ja opiskelussa. Kaikkia tehtäviä saa käyttää, kopioida, levittää ja muokata vapaasti.

Tuomas Kilven selkokirjan Avaruusasema Ithal on julkaissut Oppian.
Lisää selkokieliä tiet- ja kaunokirjoja löydät osoitteesta selko.oppian.fi

Kysymyksiä kirjasta

Valitse oikea vastaus. Ympyröi oikea kirjain. Kirjan päähenkilö kertoo tarinan itse. Tehtävissä hän on kertoja.

Lue sivut 6–18.

Luku: Ensimmäinen luku

1. Mikä Ithal oli?

- a) Avaruusasema
- b) Planeetta
- c) Avaruusalus

2. Mikä oli tutkijoiden tehtävä?

- a) Selvittää, voivatko ihmiset asua Ithalilla
- b) Etsiä Ithalilta vieraita olentoja
- c) Rakentaa Ithalille uusi kaupunki

3. Mikä ongelma Maapallolla oli?

- a) Siellä oli liikaa ihmisiä.
- b) Siellä oli liian kuuma.
- c) Siellä oli liikaa myrskyjä.

4. Kertoja oli antanut päiville omat nimet. Mistä nimet tulivat?

- a) Sään vaihtelusta
- b) Ruoan mausta
- c) Työvuoroista

5. Mistä Tarski kiitti kertojaa?

- a) Kirjasta
- b) Aamiaisesta
- c) Näytteistä

6. Mitkä olivat Tarskin ammatit?

- a) Lääkäri ja kemisti
- b) Kemisti ja meteorologi
- c) Geologi ja sosiologi

7. Mitä Tarski vastasi, kun kertoja kysyi aamiaisesta?

- a) Hän oli jo syönyt.
- b) Hän ei ollut nälkäinen.
- c) Hän ei pitänyt tahnasta.

Lue sivut 19–32.

Luku: Toinen luku

8. Miksi komentaja ei kuullut koputusta?

- a) Hän nukkui pöytänsä takana.
- b) Hänellä oli kuulokkeet korvillaan.
- c) Hän puhui jonkun kanssa.

9. Mitä komentaja teki, kun kertoja kosketi häntä?

- a) Hän piilotti paperin laatikkoon.
- b) Hän painoi hälytysnappia.
- c) Hän sammutti ruudun nopeasti.

10. Mitä Ithalin ilmassa oli vähemmän kuin Maapallolla?

- a) Happea
- b) Typeä
- c) Pölyä

11. Minne Tarski ja kertoja aikoivat laskeutua?

- a) Automaattisen aseman viereen
- b) Pohjoiselle mantereelle
- c) Eteläiselle mantereelle

12. Mistä Tarski kysyi kertojalta aluksessa?

- a) Kertojan unista
- b) Kertojan työstä
- c) Kertojan perheestä

13. Tarski hymyi aluksessa. Miltä hänen äänensä kuulosti silloin?

- a) Surulliselta
- b) Iloiselta
- c) Vihaiselta

14. Mikä oli kertojan mielestä matkan vaarallisin hetki?

- a) Lähtö asemalta
- b) Laskeutuminen
- c) Paluu asemalle

Lue sivut 33–44.

Luku: Kolmas luku

15. Millainen taivas oli Ithalin pinnalla?

- a) Sininen
- b) Keltainen
- c) Harmaa

- 16. Millainen painovoima Ithalin pinnalla oli?**
- a) Suurempi kuin asemalla
  - b) Pienempi kuin asemalla
  - c) Yhtä suuri kuin asemalla
- 17. Mitä Tarski kertoi Ithalin luolista?**
- a) Ne olivat hyvin harvinaisia.
  - b) Ne olivat hyvin vaarallisia.
  - c) Ne olivat hyvin kylmiä.
- 18. Mitä kertojan piti tehdä, jos Tarski ei palaisi tunnin sisällä?**
- a) Etsiä Tarskia luolasta
  - b) Hälyttää apua asemalta
  - c) Odottaa vielä toisen tunnin
- 19. Mitä kertoja teki sillä aikaa, kun Tarski oli luolassa?**
- a) Hän otti ilmanäytteen.
  - b) Hän keräsi sinisiä kiviä.
  - c) Hän kutsui apua asemalta.
- 20. Miltä kertojasta äkkiä tuntui laaksossa?**
- a) Siltä, että happi loppui.
  - b) Siltä, että maa tärisi.
  - c) Siltä, että joku katseli häntä.
- 21. Laakson reunalla seisoj hahmo. Mitä hahmo kysyi kertojalta?**
- a) Tarvitseeko kertoja apua
  - b) Onko kertoja nähnyt Tarskia
  - c) Voivatko he lähteä takaisin
-

Lue sivut 45–60.

Luvut: Neljäs luku · Viides luku

- 22. Miksi kertoja ei nähnyt Tarskin kasvoja?**
- a) Kypärän visiiri oli täynnä hiekkaa.
  - b) Aurinko heijastui kypärän visiiristä.
  - c) Tarskin kypärän valo oli liian kirkas.
- 23. Mitä Tarski vastasi, kun kertoja kysyi luolasta?**
- a) Hän ei ollut käynyt missään luolassa.
  - b) Hän oli löytänyt luolasta mineraaleja.
  - c) Hän oli eksynyt luolaan hetkeksi.

24. Mitä kertoja ihmetteli paluumatkalla?

- a) Miksi alus tärisi niin paljon
- b) Miten Tarski oli päässyt laakson reunalle
- c) Missä aseman komentaja oli

25. Miksi kertoja halusi mennä lääkärin luo?

- a) Hänellä oli kova päänsärky.
- b) Hänessä oli ehkä jotain vialla.
- c) Hänen jalkansa oli loukkaantunut.

26. Mitä lääkärin mukaan tapahtui Ithalin pinnalla?

- a) Kertoja näki unta.
- b) Kertojan puku meni rikki.
- c) Kertoja pyörtyi hetkeksi.

27. Miksi kertoja meni oikeasti Tarskin huoneeseen?

- a) Hän halusi hakea kirjan, jonka hän lainasi Tarskille.
- b) Hän halusi selityksen Tarskin oudolle käytökselle.
- c) Hän halusi lukea Tarskin salaista päiväkirjaa.

28. Keitä valokuvassa oli?

- a) Kertoja lapsena ja hänen vanhempansa
- b) Tarski lapsena ja hänen vanhempansa
- c) Lääkäri lapsena ja hänen vanhempansa

Lue sivut 61–74.

Luvut: Kuudes luku · Seitsemäs luku

29. Kertoja heräsi äkkiä. Missä hän oli?

- a) Omassa sängyssään
- b) Tarskin huoneessa
- c) Lääkärin vastaanotolla

30. Kertoja luki aamiaisella kirjaa. Mitä hän ajatteli kirjasta?

- a) Siinä oli jotain hyvin hauskaa.
- b) Siinä oli jotain hyvin outoa.
- c) Siinä oli jotain hyvin tuttua.

31. Mikä päivä kertojan mielestä puuttui?

- a) Hapanpäivä
- b) Makeapäivä
- c) Maustepäivä

32. Kertoja kuuli lääkärin ja Tarskin puhetta. Mitä hän ajatteli sen jälkeen?

- a) Hän ei voinut luottaa heihin.
- b) He halusivat auttaa häntä.
- c) He olivat huolissaan hänestä.

33. Mistä kertoja tiesi tiedoston salasanan?

- a) Lääkäri oli kirjoittanut sen paperille.
- b) Tarski oli kertonut sen hänelle.
- c) Hän oli nähnyt sen komentajan ruudulla.

34. Mitä kertoja tunsi, kun hän luki lääkärin muistiinpanoja?

- a) Pelkoa
- b) Iloa
- c) Vihaa

35. Minne kertoja kutsui kaikki retkikunnan jäsenet?

- a) Komentajan huoneeseen
- b) Laboratorioon
- c) Ruokalaan

Lue sivut 75–94.

Luvut: Kahdeksas luku · Yhdeksäs luku

36. Kertojalla oli putkiloissa kahta ainetta. Mitä syntyisi, jos hän sekoittaisi ne?

- a) Savua
- b) Myrkkyä
- c) Happoa

37. Mitä kertojalle tapahtui, kun komentaja sanoi käskyn?

- a) Hän ei pystynyt liikkumaan.
- b) Hän kaatui lattialle.
- c) Hän alkoi nauraa.

38. Miksi komentaja ja lääkäri tekivät kokeen?

- a) He halusivat tietää, voiko ihminen asua Ithalilla.
- b) He halusivat tietää, voiko kone olla retkikunnan jäsen.
- c) He halusivat tietää, kuka varasti aseman tietoja.

39. Miksi androidilla oli vääriä muistoja?

- a) Se oli itse halunnut muistoja vanhemmista.
- b) Se ei saanut tietää totuutta itsestään.
- c) Sen oma muisti oli kadonnut matkalla.

40. Kuka oli androidi?

- a) Kertoja
- b) Tarski
- c) Lääkäri

41. Mitä androidille tapahtui Ithalin pinnalla?

- a) Se eksyi pimeään luolaan.
- b) Se putosi laakson pohjalle.
- c) Se lakkasi hetkeksi toimimasta.

42. Mitä komentaja aikoi tehdä androidille?

- a) Pyyhkiä pois parin päivän tiedostot
- b) Lähettää sen takaisin Maapallolle
- c) Purkaa sen osiin laboratoriossa

43. Kertoja heräsi kirjan lopussa. Mitä hän mietti Tarskista?

- a) Miksi Tarski oli valehdellut
- b) Oliko Tarski oikeasti ihminen
- c) Oliko Tarski jo aamiaisella

Sanastoa

| Mitä sana tarkoittaa? Kirjoita viivalle oikean selityksen kirjain.

1. näyte s. 7	_____ a) pysähtyä täysin paikalleen
2. siirtokunta s. 9	_____ b) pieni määrä ainetta, jota tutkitaan
3. retkikunta s. 12	_____ c) kuiva alue, jossa on paljon hiekkaa
4. ilmakehä s. 17	_____ d) hengittää nopeasti ja raskaasti
5. aavikko s. 34	_____ e) kypärän lasi kasvojen edessä
6. visiiri s. 40	_____ f) sopia salaa jostakin pahasta
7. huohottaa s. 46	_____ g) muuttaa tietoja niin, että ne eivät ole totta
8. juonitella s. 66	_____ h) ryhmä, joka tekee yhdessä tutkimusmatkan
9. väärentää s. 80	_____ i) uusi asuinpaikka kaukana kotoa
10. jähmettyä s. 83	_____ j) kaasukerros planeetan ympärillä

Oikein vai väärin?

Lue lause. Onko lause oikein vai väärin? Laita rasti oikeaan ruutuun. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

	Oikein	Väärin
1. Avaruusasemalla asui 20 tutkijaa.	☐	☐
2. Laskeutumisaluksen toisessa päässä oli kolme moottoria.	☐	☐
3. Kertojalla oli monta sisarusta.	☐	☐
4. Kertoja ja Tarski kantoivat näytteet yhdessä alukseen.	☐	☐
5. Tarski pyysi kertojaa tulemaan mukaan luolaan.	☐	☐
6. Tarski sanoi laakson reunalla, että häneltä alkoi loppua happi.	☐	☐
7. Kertoja löysi kirjan Tarskin kaapista.	☐	☐
8. Kertoja seisoi huoltokomerossa monta tuntia.	☐	☐
9. Kertoja pääsi lääkärin huoneeseen oven kautta.	☐	☐
10. Kertoja valehteli Tarskille laboratoriossa.	☐	☐
11. Tarski tiesi kokeesta.	☐	☐
12. Kirjan lopussa oli päivä 538.	☐	☐

Tapahumat järjestykseen

Missä järjestyksessä asiat tapahtuvat kirjassa? Kirjoita ruutuun numero 1–7. Numero 1 on ensimmäinen tapahtuma. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

- ☐ Kertoja ja Tarski laskeutuivat Ithalin pinnalle.
- ☐ Kertoja koputti komentajan oveen.
- ☐ Komentaja naputti kertojan niskaa.
- ☐ Kertoja luki lääkärin muistiinpanoja.
- ☐ Lääkäri tutki kertojan vastaanotollaan.
- ☐ Tarski meni luolaan.
- ☐ Kertoja kuunteli komerossa lääkärin ja Tarskin puhetta.

Kuka sanoi?

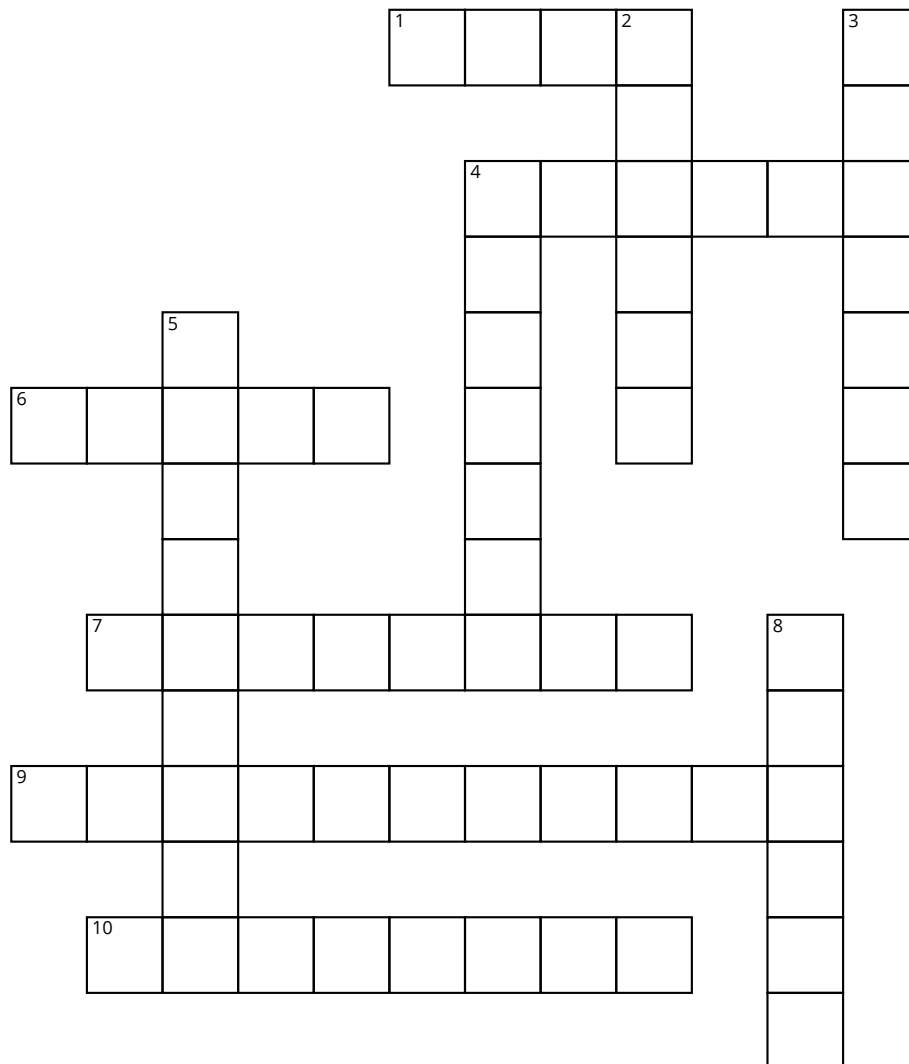
Kuka sanoo näin kirjassa? Valitse nimi laatikosta ja kirjoita se viivalle. Sama nimi voi olla monta kertaa. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

Kertoja · Tarski · Komentaja · Lääkäri · Huoneen tietokone

1. ”Älä vaan paljasta loppuratkaisua minulle.” _____
2. ”Menen ja huolehdin siitä, että laskeutumisasetus on valmiina.” _____
3. ”Ai, sinä tulit jo.” _____
4. ”Halusin kuulla sinulta, miten ilmakehän tutkiminen edistyy.” _____
5. ”Tarskin edellinen terveystarkastus oli vain muutama päivä sitten.” _____
6. ”Tarski ei ole ihminen.” _____
7. ”RUR-20 on hyvin vakuuttava laite, se osaa jopa itkeä.” _____

Sanaristikko

Lue vihjeet. Kirjoita vastaukset ruutuihin. Jokaiseen ruutuun tulee yksi kirjain. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

Vaakaan

- 1 Planeetta, jolle ihmiset perustivat ensimmäisen siirtokunnan.
- 4 Tarski liukui alas sen rinnettä.
- 6 Pimeä paikka kallion sisällä.
- 7 Kone, joka näyttää ihmiseltä.
- 9 Sen avulla pystyi etenemään yhdellä loikalla 30 metriä.
- 10 Se oli punaisessa laatikossa.

Pystyyn

- 2 Peli, jossa kertoja siirsi valkoista ratsua.
- 3 Siellä oli neljä tuolia, yksi pöytä ja ikkuna avaruuteen.
- 4 Hän väärensi kertojan terveystiedot.
- 5 Aseman johtaja.
- 8 Kertojan nimi. Kirja kertoo sen vasta lopussa.

Keskustelu- ja kirjoitustehtäviä

Keskustele parin tai ryhmän kanssa. Voit myös kirjoittaa vastaukset viivoille. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

1. Kertoja alkaa epäillä Tarskia. Miksi? Kerro ainakin kaksi syytä.

---

2. Ruokalassa komentaja ja lääkäri kertovat kokeesta. Mitä kertoja tuntee? Miksi?

- 3. Kirjan alku ja loppu ovat melkein samanlaiset. Lue sivut 6 ja 92. Mitä samaa niissä on? Mikä on erilaista?**

- 4. Komentaja ja lääkäri tekivät kokeen androidilla. Oliko koe sinun mielestäsi oikein vai väärin? Miksi?**

- 5. Kertojan mielestä Tarski on hänen paras ystävänsä. Mikä tekee ihmisestä hyvän ystävän? Mitä mieltä sinä olet?**

- 6. Kuvittele, että kertoja muistaa kaiken päivänä 540. Mitä hän tekee? Kirjoita jatkoa tarinalle.**

Tiedonhakutehtäviä

Etsi tietoa kirjastosta tai internetistä. Kirjoita vastaus viivoille. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

1. Kirjan tarina tapahtuu Tau Cetin aurinkokunnassa. Se on noin 12 valovuoden päässä Maapallosta.

a) Mikä on valovuosi?

---

b) Mikä Tau Ceti on?

---

2. Kirjassa androidin nimi on RUR-20. Sana robotti tulee tšekin kielestä.

a) Kuka käytti sanaa robotti ensimmäisen kerran?

---

b) Mitä tšekin kielen sana robota tarkoittaa?

---

3. Kertojan lempikirjailija on Isaac Asimov.

a) Kuka Isaac Asimov oli?

---

b) Mistä Asimovin kirja Teräsluolat kertoo?
